

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра прикладної соціології та соціальних комунікацій

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан соціологічного факультету
Олена МУРАДЯН

“_____” _____ 2023 р.

КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

Комунікативні практики соціального підприємництва

рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань 05 Соціологія

спеціальність 054 Соціологія

освітня програма Соціологія комунікацій, реклами та зв'язків з
громадськістю

спеціалізація _____ - _____

вид дисципліни вибіркова

факультет соціологічний

УКЛАДАЧ: к. соціол. наук, доц. Ірина СОЛДАТЕНКО

З М І С Т

1	Робоча програма навчальної дисципліни « <u>Комунікативні практики соціального підприємництва</u> »	3
2	Плани семінарських занять	22
3	Завдання для самостійної роботи	28
4	Завдання для контрольної роботи, що передбачена навчальним планом	29
5	Питання для підсумкового контролю знань	29
6	Критерії оцінювання знань та вмінь студентів	30

Додаток 7

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра прикладної соціології та соціальних комунікацій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан соціологічного факультету
Олена МУРАДЯН

«___» _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“Комунікативні практики соціального підприємництва”

рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень вищої освіти _____

галузь знань _____ 05 - Соціальні та поведінкові науки _____

спеціальність _____ 054 Соціологія _____

освітня програма Соціологія комунікацій, реклами та зв'язків з громадськістю

спеціалізація _____

вид дисципліни _____ вибіркова _____

факультет _____ соціологічний _____

2023/2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою соціологічного факультету ХНУ імені В.Н.Каразіна

від 28 червня 2023 року, протокол № 6

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: (вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади)

Ірина СОЛДАТЕНКО, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій ХНУ імені В.Н.Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій соціологічного факультету ХНУ імені В.Н.Каразіна

Протокол № 15 від “28”_червня 2023 року

Завідувачка кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій

Ірина СОЛДАТЕНКО

Гарант ОПП Соціологія комунікацій, реклами та зав'язків з громадськістю

Ірина СОЛДАТЕНКО

Програму погоджено методичною комісією соціологічного факультету ХНУ імені В.Н.Каразіна

Протокол від “26 ”червня 2023 року № 9

Голова методичної комісії

Юлія СОРОКА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Комунікативні практики соціального підприємництва” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Освітньої програми “Соціологія комунікацій, реклами та зв’язків з громадськістю” соціологічного факультету спеціальності 054 Соціологія

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою курсу є підготовка студентів до практичної роботи в сфері соціального підприємництва та планування, створення й ведення власного соціального підприємства.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є: ознайомлення студентів з понятійним апаратом і основними концепціями соціального підприємництва, розглянути вплив соціального підприємництва на сталий розвиток суспільства на різних рівнях, ознайомити із основними інструментами реалізації та просування проектів з соціального підприємництва.

1.3. Кількість кредитів - 4 д.в

1.4. Загальна кількість аудиторних годин - 120 - д.в, з.в

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов’язкова / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
4-й	4-й
Лекції	
16 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
Самостійна робота	
72 год.	110 год.
Індивідуальні завдання	

1.6. Заплановані результати навчання.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі мають продемонструвати володіння такими компетентностями та результатами навчання:

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність працювати в команді.

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК05. Володіння основними методами, способами і засобами одержання, зберігання, переробки інформації, мати навички роботи з комп'ютером.

ЗК06. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК07. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК09. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК10. Здатність генерувати нові ідеї.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК03. Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому.

СК04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів.

СК06. Володіння базовими навичками створення текстів і документів, що використовуються в соціології, у сфері зв'язків з громадськістю та реклами.

СК08. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога, фахівця у сфері реклами, зв'язків з громадськістю.

СК09. Уміння обговорювати професійні проблеми, відстоювати свою точку зору, пояснювати сутність явищ, подій, процесів, робити висновки, давати аргументовані відповіді.

СК11. Уміння здійснювати рекламні, інформаційні та промо-кампанії та заходи.

СК12. Здатність брати участь у створенні ефективної комунікаційної інфраструктури організації, забезпеченні внутрішньої і зовнішньої комунікації, в тому числі з державними установами, громадськими організаціями, комерційними структурами, засобами масової інформації; брати участь у формуванні та підтримці корпоративної культури.

СК13. Здатність брати участь у плануванні, підготовці та проведенні комунікаційних кампаній та заходів відповідно до цілей і завдань організації на основі результатів досліджень.

СК14. Здатність організувати підготовку до випуску, виробництва і розповсюдження рекламної продукції, включаючи текстові та графічні, робочі та презентаційні матеріали в рамках традиційних і сучасних засобів створення рекламних та PR повідомлень.

Програмні результати навчання:

РН01. Вміння використовувати понятійний апарат соціології, реклами, зв'язків з громадськістю в професійній діяльності.

РН02. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів.

РН04. Вміння пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних завдань в сфері соціології, реклами та зв'язків з громадськістю.

PH06. Вміння ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач сфері соціології, реклами та зв'язків з громадськістю, дотримуючись професійних етичних норм.

PH07. Вміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації.

PH08. Здатність обґрунтувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.

PH09. Володіння навичками організаційно-управлінської роботи з малими колективами.

PH10. Володіння навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теорія соціального підприємництва

Тема 1.1. Поняття соціального підприємництва, основні підходи до його визначення

Інформаційні джерела курсу, огляд рекомендованої літератури та методичні рекомендації до самостійної роботи.

Соціальне підприємство. Особливості визначення і організації діяльності.

Що таке соціальне підприємництво і в чому його соціальне значення. Приклади соціальних підприємств – лідерів. Соціально відповідальний бізнес.

Тема 1.2 Формування підприємницького способу мислення. Теорія змін

Соціальні інновації. Теорія дифузії інновацій Еверета Роджерса. Розвиток теорії соціальних змін. Визначення вхідних даних, результатів і соціального ефекту соціального підприємництва. Вплив соціального підприємництва на соціальні зміни. Індикатори успіху.

Тема 1.3 Історія розвитку соціального підприємництва. Міжнародний та український сучасний досвід соціального підприємництва

Передумови виникнення соціальних підприємств. Види соціальних підприємств.

Соціальне підприємництво та Цілі сталого розвитку ООН. Приклади розвитку соціального підприємництва в світі та в Україні.

Тема 1.4 Ідеї для соціального підприємництва

Формула «PPP» - Прибуток, Люди, Планета. Методики генерування ідей. Визначення наявних в Україні можливостей для розвитку соціального підприємництва.

Тема 1.5

Візія та місія соціального підприємства

Важливість формулювання візії та місії підприємства. Критерії вдалих візії та місії соціального підприємства. Підходи до формулювання візії та місії соціального підприємства.

Тема 1.6. Правове поле реалізації соціального підприємництва

Законодавство, що регулює соціальне підприємництво в Україні і в світі. Авторське право. Етика соціальної підприємницької діяльності.

Розділ 2. Практика соціального підприємництва

Тема 2.1 Стратегія розвитку соціального бізнесу

Діагностика середовища та сегментування цільових груп. SWOT аналіз. Стейкхолдери. Особливості визначення цільових груп. Робота із чутливими аудиторіями.

Тема 2.2 Бізнес – моделювання в соціальному підприємстві

Різниця між класичним та соціальним бізнес плануванням. Види бізнес моделей, які використовують соціальні підприємства. Інструмент соціального бізнес планування «Social Enterprise Canvas»

Тема 2.3 Поняття «соціальна цінність» в контексті соціального підприємництва

Сутність поняття «соціальна цінність». Підходи до вимірювання соціальної цінності. Формула «Social Return on Investment»

Тема 2.4 Інвестиції в соціальний бізнес

Облігації соціального впливу. Соціальна фондова біржа. Фандрайзинг. Джерела фінансування соціальних підприємств.

Тема 2.5. Ефективні комунікації

Канали комунікацій соціального підприємства. Просування соціального підприємства. Успішна презентація ідеї соціального проекту. Відеопітч.

Тема 2.6 Розвиток соціального бізнес проекту

Чотири варіанти моделей розвитку соціального підприємства з погляду соціальної місії та монетизації створення соціальної місії.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	П	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теорія соціального підприємництва												
Тема 1.1: Поняття соціального підприємництва, основні підходи до його визначення	9	1	2			6	11	1				10
Тема 1.2: Формування підприємницького способу мислення.	9	1	2			6	10					10

<i>Теорія змін</i>												
Тема 1.3: <i>Історія розвитку соціального підприємництва</i>	10	2	2			6	9		1			8
Тема 1.4: <i>Ідеї для соціального підприємництва</i>	11	1	4			6	10					10
Тема 1.5: <i>Візія та місія соціального підприємства</i>	11	1	4			6	10		1			9
Тема 1.6: <i>Правове поле реалізації соціального підприємництва</i>	10	2	2			6	10	1				9
Разом за розділом 1	60	8	16			36	60	2	2			56
Розділ 2. Практика соціального підприємництва												
Тема 2.1: <i>Стратегія розвитку соціального бізнесу</i>	10	2	2			6	9	1				8
Тема 2.2: <i>Бізнес – моделювання в соціальному підприємстві</i>	9	1	2			6	11	1				10
Тема 2.3: <i>Поняття «соціальна цінність» в контексті соціального підприємництва</i>	9	1	2			6	9		1			8
Тема 2.4: <i>Інвестиції в соціальний бізнес</i>	9	1	2			6	10					10
Тема 2.5.: <i>Ефективні комунікації</i>	11	1	4			6	9	1				8
Тема 2.6: <i>Розвиток соціального бізнес проекту</i>	12	2	4			6	12	1	1			10
Разом за розділом 2	60	8	16			36	60	4	2			54
Усього годин	120	16	32			72	120	6	4			110

4. Темі семінарських занять д.в

Назва теми	Кількість Годин
Тема 1.1: <i>Поняття соціального підприємництва, основні підходи до його визначення</i>	4
Тема 1.2: <i>Формування підприємницького способу мислення. Теорія змін</i>	2
Тема 1.3: <i>Історія розвитку соціального підприємництва</i>	2
Тема 1.4: <i>Ідеї для соціального підприємництва</i>	2
Тема 1.5: <i>Візія та місія соціального підприємства</i>	4

Тема 1.6: <i>Правове поле реалізації соціального підприємництва</i>	4
Тема 2.1: <i>Стратегія розвитку соціального бізнесу</i>	2
Тема 2.2: <i>Бізнес – моделювання в соціальному підприємстві</i>	2
Тема 2.3: <i>Поняття «соціальна цінність» в контексті соціального підприємництва</i>	2
Тема 2.4: <i>Інвестиції в соціальний бізнес</i>	2
Тема 2.5: <i>Ефективні комунікації</i>	4
Тема 2.6: <i>Розвиток соціального бізнес проекту</i>	4
Разом	32

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин д.в
1	За розділом 1. прочитати підручники та посібники: 1. Соціальне підприємництво. Бізнес-модель. Реєстрація. Оподаткування. / Долуда Л., Назарук В., Кірсанова Ю. – Київ, ТОВ .Агентство .Україна., 2017. – 92 с. 2. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. – К: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017 – 188 с. 3. Craig Dearden-Phillips How to change the world. The essential guide for social sector leaders, 1988, Turnpike Press.-229 p.	36
2	За розділом 2 прочитати посібники: 1. Том Кейт і Гізер Рідет Посібник з вимірювання соціального впливу, 2016, електронне видання 2. Фрір Спреклі. Посібник з планування соціального підприємництва, 2011, електронне видання. Доступно за посиланням www.britishcouncil.org 3. Craig Dearden-Phillips Your chance to change the world. The Nj-fibbing Guide to Social Entrepreneurship	36
	Разом	72

а. Види навчальної діяльності (змішане навчання, лекції, семінарські заняття)

Тема	Класифікація	Попередня підготовка	Подача нової інформації	Тренування	Зворотній зв'язок
Розділ 1. Теорія соціального підприємництва					

Тема 1.1: <i>Поняття соціального підприємництва, основні підходи до його визначення</i>	Вступна лекція, семінар	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	Презентація відеоконференція	Робота з літературою Робота з кейсами	Обговорення навчального матеріалу
Тема 1.2: <i>Формування підприємницького способу мислення. Теорія змін</i>	Оглядова лекція, семінар	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	Презентація відеоконференція	Робота з літературою Робота з кейсами	Обговорення навчального матеріалу
Тема 1.3: <i>Історія розвитку соціального підприємництва</i>	Інформаційна лекція, семінар	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	Презентація відеоконференція	Робота з літературою Робота з кейсами	Обговорення навчального матеріалу
Тема 1.4: <i>Ідеї для соціального підприємництва</i>	Інформаційна лекція, семінар	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	Презентація відеоконференція	Робота з літературою Робота з кейсами	Обговорення навчального матеріалу
Тема 1.5: <i>Візія та місія соціального підприємства</i>	Практичне заняття	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи	Презентація Відеоконференція робота в групах	Робота з літературою Робота з кейсами	Обговорення навчального матеріалу

		з темою			
Тема 1.6: <i>Правове поле реалізації соціального підприємництва</i>	Практичне заняття	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	Презентація Відеоконференція, робота в групах	Робота з літературою Робота з кейсами	Обговорення навчального матеріалу
Розділ 2 <i>Практика соціального підприємництва</i>					
Тема 2.1: <i>Стратегія розвитку соціального бізнесу</i>	Інформаційна лекція, семінар	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	Презентація відеоконференція	Робота з літературою Робота з кейсами	Обговорення навчального матеріалу
Тема 2.2: <i>Бізнес – моделювання в соціальному підприємстві</i>	Практичне заняття	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	Презентація відеоконференція	Робота з літературою Робота з кейсами	Обговорення навчального матеріалу
Тема 2.3: <i>Поняття «соціальна цінність» в контексті соціального підприємства</i>	Інформаційна лекція, семінар	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	Презентація відеоконференція	Робота з літературою Робота з кейсами	Обговорення навчального матеріалу
Тема 2.4: <i>Інвестиції в</i>	Інформаційна лекція,	Ознайомлення або	Презентація відеоконфере	Робота з літературою	Обговорення навчального

<i>соціальний бізнес</i>	семінар	повторення термінології, необхідної для роботи з темою	нція	Робота з кейсами	матеріалу
Тема 2.5: <i>Ефективні комунікації</i>	Інформаційна лекція, семінар	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	Презентація відеоконференція	Робота з літературою Робота з кейсами;	Обговорення навчального матеріалу
Тема 2.6: <i>Розвиток соціального бізнес проекту</i>	Практичне заняття	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	Презентація відеоконференція	Робота з літературою Робота з кейсами	Обговорення навчального матеріалу

6. Індивідуальні завдання

-

7. Метод навчання

- **лекції** – розкриваються принципові та найбільш важливі аспекти визначених тем дисципліни із застосуванням мультимедійних засобів навчання. Застосовуються метод активізації навчально-пізнавальної діяльності студента з дисципліни.
- **семінари** з елементами дискусії, практичних вправ, що сприяють отриманню практичних навичок та розвитку творчого мислення.
- **самостійна робота** – поглиблене самостійне здобування знань, вивчення додаткової літератури.

8. Методи контролю

Контрольна робота, семінарські заняття, залік

Питання до контрольної роботи

Варіант 1.

1. Поняття соціального підприємництва, основні підходи до його визначення.

2. Критерії вдалої візії соціального підприємства.
3. Розкрийте зміст методу оцінки ситуації SWOT.

Варіант 2.

1. Назвіть і схарактеризуйте особливості видів соціальних підприємств.
2. Критерії вдалої місії соціального підприємства.
3. Які закони регулюють діяльність соціальних підприємств в Україні?

Критерії оцінювання питання контрольної роботи

Відповідь повна, або з однією незначною помилкою	8 балів
Відповідь повна, але з двома-трьома незначними помилками	6 бала
Відповідь не досить повна, та (або) із суттєвими помилками	4 бала
Відповідь не повна, містить суттєві помилки	2 бала
Відповідь майже відсутня та (або) не відповідає запитанню	0 балів

Підготовка соціального бізнес проекту (залік)

У рамках розробки ідеї соціального бізнес проекту студентам потрібно:

1. Обрати та дослідити проблему, до якої потрібно привернути увагу за допомогою бізнес проекту;
2. Описати бізнес модель проекту за допомогою Інструменту соціального бізнес планування «Social Enterprise Canvas»

Теми для соціального бізнес проекту можуть обиратися в рамках категорій:

Кліматичні зміни
Цифрові технології
Соціальний вплив
Творчість

Критерії оцінювання соціального бізнес проекту

Визначена проблемна ситуація, цінність, місія та бачення соціального бізнес проекту	8 бала
Виділені та описані цільові групи споживачів, партнери	8 бала
Описані ключові види діяльності та види ресурсів	8 бала
Описані канали коомунікацій та типи взаєвідносин із споживачами	8 бала
Описані дструктура витрат та жерела надходження доходів	8 бала
ВСЬОГО	40 балів

8. 1 Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота												Контрольна робота	Разом	залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T 12				
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	24	60	40	100

Шкала оцінювання результатів навчання за курсом

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	Зараховано
70 – 89	
50 – 69	
1– 49	Не зараховано

Рекомендована література Основна література

1. Говорухіна Марина. Стратегічна комунікація у громадських організаціях, UNDP, Ukraine. 2019, 128 с. Доступно за посиланням:
<https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/стратегічна-комунікація-у->

громадських-організація

2. Громадські і благодійні організації в Україні. Реєстрація та діяльність / М. В. Лациба, С. П. Старосольська, Д. В. Сидоренко [та ін.]. – Київ, ТОВ «Агентство «Україна», 2019. – 148 с.
3. Соціальне підприємництво. Бізнес-модель. Реєстрація. Оподаткування. / Долуда Л., Назарук В., Кірсанова Ю. – Київ, ТОВ «Агентство «Україна», 2017. – 92 с.
4. Соціальне підприємництво: посібник для викладачів курсу / за наук. редакцією к.е.н. А. О. Корнецького — К. : Фамільна друкарня Huss, 2019. — 160 с.
5. СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В УКРАЇНІ. Економіко-правовий аналіз EU4YOUTH -РОЗКРИТТЯ ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДИХ СОЦІАЛЬНИХ ПІДПРИЄМЦІВ В МОЛДОВІ ТА УКРАЇНІ, 2020, 37 с.
6. Том Кейт і Гізер Рідет Посібник з вимірювання соціального впливу, 2016, електронне видання, доступне за посиланням https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/DG/socinnov/7%20Steps%20to%20Effective%20Impact%20Measurement_v3_13.12.16_uk.pdf
7. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.С., Туманова А.А. – К: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕИ», 2017 – 188 с.
8. Фріп Спреклі. Посібник з планування соціального підприємництва, 2011, електронне видання. Доступно за посиланням www.britishcouncil.org
9. Чуйко Олена, Шкуро Валентина. ЕКОЛОГООРІЄНТОВАНЕ СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО У ГРОМАДІ. Навчально-методичний посібник, Київ, 2020, 126 с.

Видання англійською

1. Craig Dearden-Phillips How to change the world. The essential guide for social sector leaders, 1988, Turnpike Press. - 229 p.
2. Craig Dearden-Phillips Your chance to change the world. The Nj-fibbing Guide to Social Entrepreneurship
3. Habermas, J. Theory of communicative action: 2 V. / J. Habermas. – Boston: Beacon Press, 1984. – Volume 1: Reason and the rationalization of society. – 562 p.

Інтернет ресурси

Портал Social Business IN UA https://socialbusiness.in.ua/knowledge_base/steykholder-menedzhment-zavdannya-ta-vplyv/

www.facebook.com/pg/biznes.forum.lviv/photos/?ref=page_internal

web.facebook.com/socialenterpriseorg –

Група «Соціальне підприємництво» у Фейсбук

www.youtube.com/user/SocialEnterpriseOrg –

Канал «Соціальне підприємництво»

www.coursera.org/specializations/social-entrepreneurship-cbs –

Курс із соціального підприємництва

ua.usembassy.gov/uk/uk/democracy.html –

Фонд сприяння демократії Посольства США в Україні

www.britishcouncil.org.ua/programmes/society/social-enterprisedevelopment

– Британська Рада в Україні

ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy/enterprises –
Європейська комісія про соціальне підприємництво

www.ashoka.org – АШОКА: фундація з підтримки соціального підприємництва

Підручники, посібники із соціального підприємництва

Корисні відео, онлайн курси та матеріали для соціальних підприємців

Як зробити соціальний бізнес в Україні привабливим — панельна дискусія | SHKALA

https://www.youtube.com/watch?v=p_K5ah4PAio

Соціальне підприємництво та ГО: корисні поради

https://www.youtube.com/watch?v=N_bgNeHOeDc Prostir Talks: Соціальне підприємництво

– виклики, кращі кейси та можливості для ГО

<https://www.youtube.com/watch?v=uA1z-VI7KLk>

Курс “Соціальне підприємництво: дизайн-мислення та невизначеність” БУМ online, Відкритий Університет Майдану

<https://www.prostir.ua/...>

Онлайн курс «Соціальне підприємництво та конкурентоспроможність» EdEra

<https://www.prostir.ua/...>

«Принципи соціальної ринкової економіки» – Онлайн курс на БУМ online, Відкритий Університет Майдану

<https://www.prostir.ua/...> «

Сідайте за кермо!»: поради Alina Vocharnikova щодо ГО соціального підприємництва

<https://www.prostir.ua/...>

Про що говорять соціальні підприємці

<https://euprostir.org.ua/stories/156153>

Три поради для соціальних підприємців

<https://euprostir.org.ua/practices/138212>

50 бізнес-моделей соціальних підприємств: найперспективніші ідеї хакатонів

#SocialBusinessInUA

<https://www.prostir.ua/...>

Тренди для бренду: як говорити про соціальне підприємництво

<https://www.prostir.ua/...>

Біла книга “Розвиток соціального підприємництва в Україні”

<https://www.prostir.ua/...>

Правові засади та алгоритм дій для розбудови підприємницької діяльності ГО

<https://www.prostir.ua/...>

Підприємництво громадської організації та статутний капітал заснованого товариства

<https://www.prostir.ua/...>

Соціальне шкільне підприємництво: твій перший стартап

<https://www.prostir.ua/...>

Допомогти раз. Або раз і назавжди. Соціальне підприємництво для громадських та благодійних організацій

<https://www.prostir.ua/...>

Соціальне підприємництво та COVID-19: як подолати кризу?

<https://www.prostir.ua/...>

Як неприбуткова організація може заробляти?

<https://www.prostir.ua/...>

Чого ваша організація може навчитись у бізнесменів?

<https://www.prostir.ua/...>

Записи антикризових вебінарів [#SocialBusinessInUA](#)

<https://www.prostir.ua/...>

Акселератор соціального підприємництва @SELab: відеоматеріали

<https://socialbusiness.in.ua/.../akselerator-sotsial.../>

Додаток до робочої програми навчальної дисципліни «Комунікативні практики соціального підприємництва»

Дію робочої програми продовжено: на 2023/2024 н. р.

Заступник декана соціологічного факультету з навчальної роботи

_____ В'ячеслав НІКУЛІН
(підпис) (прізвище, ініціали)

«___» _____ 2023 р.

Голова науково-методичної комісії соціологічного факультету

_____ Юлія СОРОКА
(підпис) (прізвище, ініціали)

«___» _____ 2023 р.

Плани семінарських занять

Тема 1.1 Поняття соціального підприємництва, основні підходи до його визначення

Питання

Що таке соціальне підприємництво і в чому його соціальне значення.

Приклади соціальних підприємств – лідерів.

Соціально відповідальний бізнес.

Завдання

Перегляньте матеріали лекції, відео презентації та підготуйте усну/письмову відповідь на одне із питань за темою семінара.

Література

Прочитайте стор. 12-38 підручника "Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін" Посібник / Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. – К: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017 – 188 с.

Тема 1.2 Формування підприємницького способу мислення. Теорія змін

Питання

Соціальні інновації.

Теорія дифузії інновацій Еверета Роджерса.

Розвиток теорії соціальних змін. Вплив соціального підприємництва на соціальні зміни.

Індикатори успіху.

Завдання

Перегляньте матеріали лекції, відео презентації та підготуйте усну/письмову відповідь на одне із питань теми.

Література

Прочитайте стор. 12-38 підручника "Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін" Посібник / Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. – К: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017 – 188 с.

Тема 1.3 Історія розвитку соціального підприємництва. Міжнародний та український сучасний досвід соціального підприємництва

Питання

Передумови виникнення соціальних підприємств.

Види соціальних підприємств.

Соціальне підприємництво та Цілі сталого розвитку ООН. Приклади розвитку соціального підприємництва в світі та в Україні.

Завдання:

Переглянути матеріали лекції, відео презентації

Практична справа: ознайомитися з одним із найбільш відомих прикладів соціального підприємництва – банком «GrameenBank» – та історією його засновника Мохаммада Юнуса (матеріали і гугл класі)

Письмово дайте відповіді на питання :

1. За якими критеріями можна віднести «Grameen Bank» до соціального підприємства?
2. Які основні етапи розвитку банку? Які критичні моменти розвитку ви помітили?
3. Чим аргументоване нагородження Мохаммада Юнуса Нобелівською премією миру в 2006 році?

Література

Прочитати стор. 53-75 підручника "Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін" Посібник / Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. – К: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017 – 188 с.

Тема 1.4

Ідеї для соціального підприємництва

Питання

Формула «PPP» - Прибуток, Люди, Планета.

Методики генерування ідей.

Визначення наявних в Україні можливостей для розвитку соціального підприємництва.

Завдання

Проаналізуйте обрану вами соціальну бізнес ідею за формулою PPP (Prifit (Прибуток), People (Люди), Planet (Планета)), можна роботи в вашій проєктній групі. Зробіть вправу "розвиток ідей",

Література

с. 13-15 Спреклі Ф. Посібник з планування соціального підприємства: пер. з англ. Київ: Британська Рада, 2011. 68 с. (додається в гугл класі).

Тема 1.5 Візія та місія соціального підприємства

Питання

Важливість формулювання візії та місії підприємства. Критерії вдалих візії та місії соціального підприємства. Підходи до формулювання візії та місії соціального підприємства.

Завдання

Спробуйте самостійно сформулювати візію та місію вашого соціального підприємства. Результат надішліть в гугл клас..

Література

Прочитати стор. 75-78 посібника "Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін". Посібник / Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. – К: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017 – 188 с. (прикріплений до гугл класу)

Прочитати сторінки 12-24 посібника Говорухіна Марина. Стратегічна комунікація у громадських організаціях, 2019, 128 с. Доступно за посиланням: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/стратегічна-комунікація-у-громадських-організаціях>

Тема 1.6 Правове поле реалізації соціального підприємництва

Питання

Законодавство, що регулює соціальне підприємництво в Україні і в світі.

Авторське право.

Етика соціальної підприємницької діяльності.

Завдання

Подумайте, які є переваги і недоліки всіх організаційно-правових форм соціальних підприємств, що діють в Україні і оберіть найбільш придатну для вашого проєкту, базуючись на таких критеріях, як: швидкість та обсяги витрат на реєстрацію, майбутнє податкове навантаження, можливість залучення різних форм фінансування, частота та обсяги звітування, структура управління, можливість для масштабування;

Література

Прочитати стор. 139-152 посібника "Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін". Посібник / Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. – К: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017 – 188 с.
(прикріплений до гугл класу)

Посібник "Соціальне підприємництво. Бізнес-модель. Реєстрація. Оподаткування." / Долуда Л., Назарук В., Кірсанова Ю. – Київ, ТОВ «Агентство «Україна», 2017.

Тема 2.1 Стратегія розвитку соціального бізнесу

Питання

Діагностика середовища та сегментування цільових груп.

SWOT аналіз.

Стейкхолдери.

Особливості визначення цільових груп.

Робота із чутливими аудиторіями.

Завдання

Прочитати матеріали за темою лекції, прикріплені в гугл класі.

Пройти онлайн курс та прикріпити сертифікат (оінк прикріплений в гугл класі).

Література

Фрір Спреклі. Посібник з планування соціального підприємництва, 2011, електронне видання. Доступно за посиланням www.britishcouncil.org

Тема 2.2 Бізнес – моделювання в соціальному підприємстві

Питання

Різниця між класичним та соціальним бізнес плануванням.

Види бізнес моделей, які використовують соціальні підприємства.

Інструмент соціального бізнес планування «Social Enterprise Canvas»

Завдання

1. Ознайомитися із презентаціями

2. Опишіть ресурси, необхідні для розвитку підприємства (revenue streams) і складові ціни послуги чи продукту (cost structures)

Література

стор. 99-139 Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін.

Посібник / Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. – К:ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017 – 188 с.

Тема 2.3 Поняття «соціальна цінність» в контексті соціального підприємництва

Питання

Сутність поняття «соціальна цінність».

Підходи до вимірювання соціальної цінності.

Формула «Social Return on Investment»

Завдання

Описати Соціальну цінність (Центральний розділ бізнес моделі Canvas, завдання за попередньою темою) Вашого проєкту у формі короткого тексту 5-7 речень.

Література

Прочитати стор. 155-169 Посібника Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. – К:ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017 – 188 с.
(завантажений в потоці гугл класу)

*Тема 2.4 Інвестиції в соціальний бізнес***Питання**

Облігації соціального впливу.
Соціальна фондова біржа.
Фандрайзинг.
Джерела фінансування соціальних підприємств.

Завдання

Переглянути відео за темою.
Які інструменти фандрайзингу підходять для Вашого проєкту?

Література

Прочитати стор. 117-122 "Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. – К: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017 – 188 с.

*Тема 2.5. Ефективні комунікації***Питання**

Канали комунікацій соціального підприємства.
Просування соціального підприємства.
Успішна презентація ідеї соціального проєкту.
Відеопіч.

Завдання

Ознайомитися із презентацією Cambridge Judge Business School (в гугл класі)
Написати текст Вашого зверення до інвестора за структурою (в гугл класі).
Запишіть відео. Рекомендації для запису можна подивитися за лінком нижче.

*Тема 2.6 Розвиток соціального бізнес проєкту***Питання**

Чотири варіанти моделей розвитку соціального підприємства з погляду соціальної місії та монетизації створення соціальної місії.

Завдання

Варіант 3. Описати ризики (зовнішні та внутрішні) для розвитку вашого проекту чи підприємства.

Роботу розмістити в гуггл класі.

Література

Фрір Спреклі. Посібник з планування соціального підприємництва, 2011, електронне видання. Доступно за посиланням www.britishcouncil.org

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин д.в
1	<p>За розділом 1. прочитати підручники та посібники:</p> <ol style="list-style-type: none"> Соціальне підприємництво. Бізнес-модель. Реєстрація. Оподаткування. / Долуда Л., Назарук В., Кірсанова Ю. – Київ, ТОВ .Агентство .Україна., 2017. – 92 с. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. – К: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017 – 188 с. Craig Dearden-Phillips How to change the world. The essential guide for social sector leaders, 1988, Turnpike Press.-229 p. Розглянути матеріали за темами 1.1-1.6 на блозі https://socialbusinessmakinggood.blogspot.com 	36
2	<p>За розділом 2 прочитати посібники:</p> <ol style="list-style-type: none"> Том Кейт і Гізер Рідет Посібник з вимірювання соціального впливу, 2016, електронне видання Фрір Спреклі. Посібник з планування соціального підприємництва, 2011, електронне видання. Доступно за посиланням www.britishcouncil.org Craig Dearden-Phillips Your chance to change the world. The Nj-fibbing Guide to Social Entrepreneurship Розглянути матеріали за темами 2.1-2.6 на блозі https://socialbusinessmakinggood.blogspot.com 	36
	Разом	72

Завдання для контрольної роботи, що передбачена навчальним планом

Оберіть 1 варіант та дайте відповідь письмово

Варіант 1.

- Поняття соціального підприємництва, основні підходи до його визначення.
- Критерії вдалої візії соціального підприємства. Наведіть приклад.

3. Розкрийте зміст методу оцінки ситуації SWOT.

Варіант 2.

1. Назвіть і схарактеризуйте особливості видів соціальних підприємств.
2. Критерії вдалої місії соціального підприємства.
3. Які закони регулюють діяльність соціальних підприємств в Україні?

Підготовка соціального бізнес проекту (залік)

У рамках розробки ідеї соціального бізнес проекту студентам потрібно:

3. Обрати та дослідити проблему, до якої потрібно привернути увагу за допомогою бізнес проекту;
4. Описати бізнес модель проекту за допомогою Інструменту соціального бізнес планування «Social Enterprise Canvas»
5. Записати 1 хвилинний пітч з презентацією ідеї.

Теми для соціального бізнес проекту можуть обиратися в рамках категорій:

Кліматичні зміни
Цифрові технології
Соціальний вплив
Творчість.

Питання для поточного контролю знань

1. Поняття соціального підприємництва.
2. Соціально відповідальний бізнес.
3. Теорія змін.
4. Соціальні інновації .
5. Теорія дифузії інновацій Еверета Роджерса.
6. Вплив соціального підприємництва на соціальні зміни. Індикатори успіху.
7. Передумови виникнення соціальних підприємств. Види соціальних підприємств. Соціальне підприємництво та Цілі сталого розвитку ООН.
8. Приклади розвитку соціального підприємництва в світі та в Україні.
9. Законодавство, що регулює соціальне підприємництво в Україні і в світі.
10. Етика соціальної підприємницької діяльності.
11. Формула «PPP» - Прибуток, Люди, Планета.
12. Методики генерування ідей.
13. Важливість формулювання візії та місії підприємства. Критерії вдалих візії та місії соціального підприємства.
14. Методи діагностики середовища та сегментування цільових груп.
15. Стейкхолдери. Особливості визначення цільових груп.
16. Бізнес – моделювання в соціальному підприємстві
17. Різниця між класичним та соціальним бізнес плануванням.
18. Види бізнес моделей, які використовують соціальні підприємства.
19. Інструмент соціального бізнес планування «Social Enterprise Canvas»

20. Сутність поняття «соціальна цінність». Підходи до вимірювання соціальної цінності.
21. Облігації соціального впливу. Соціальна фондова біржа.
22. Фандрайзинг. Джерела фінансування соціальних підприємств.
23. Канали комунікацій соціального підприємства.
24. Просування соціального підприємства.

Критерії оцінювання знань та вмінь студентів

Критерії оцінювання питання контрольної роботи

Відповідь повна, або з однією незначною помилкою	8 балів
Відповідь повна, але з двома-трьома незначними помилками	6 бала
Відповідь не досить повна, та (або) із суттєвими помилками	4 бала
Відповідь не повна, містить суттєві помилки	2 бала
Відповідь майже відсутня та (або) не відповідає запитанню	0 балів

Критерії оцінювання соціального бізнес проекту (залік)

Визначена проблемна ситуація, цінність, місія та бачення соціального бізнес проекту	8 бала
Виділені та описані цільові групи споживачів, партнери	8 бала
Описані ключові види діяльності та види ресурсів	8 бала
Описані канали коомунікацій та типи взаємовідносин із споживачами	8 бала
Описані дструктура витрат та жерела надходження доходів	8 бала
ВСЬОГО	40 балів

8. 1 Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота												Контрольна робота	Разом	Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T 12 проєкт				
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	24	60	40	100

Шкала оцінювання результатів навчання за курсом

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	Зараховано
70 – 89	
50 – 69	
1– 49	Не зараховано